

Въ едно драголюбно описание на нощта, въ единъ отъ най-пластичнитѣ му рѣзки — „Кумови гости“, той рисува мѣсечината така: „Пълнолика мѣсечинка изплува задъ ридове, засмѣ се сладко и, като спрѣ за мигъ, разглежда, разгледа, па спокойно трѣгна срѣдъ звѣздитѣ като младъ овчаръ срѣдъ вакло стадо.“

Не по малко е силенъ Е. П. и въ описанията, които макаръ че сж гуждани на едра канава, прѣплитатъ въ себѣ доста поетични красоти. — Напр. хубавата лѣтна тракийска нощъ е долсвена тѣй отъ поета: „Чудна нощъ, прохладна и свѣжа падна надъ земята. Безкрайното тракийско поле потъна въ мрака, сѣкашъ изчезна и разруши прѣдѣлитѣ си по четиритѣ страни на необозримия небосклонъ и се прѣдаде на дълбока почивка подъ сладостния и монотоненъ напѣвъ на жаби и шурци. Подъ лѣтното величие на дълбокото звѣздно небе, по силѣше миръ и ведрива, природата въ безмълвна тишина отвори страстнитѣ си гърди и, волно отдадена въ наслада, замрѣ въ обятията на могъщата нощъ“.

А тѣжния ландшафтъ на гробищата още по тѣжно попада подъ перото на поета:

„Гробищата бѣха запустѣли. Печално и самотно сега стърчаха тукъ тамъ окитенитѣ стари кръстове. Мглата се стѣстяваше сѣ повече. Отъ стрѣхитѣ на старата черква падаха капчицитѣ капка слѣдъ капка като сълзи и тѣжно тупаха въ пѣска. Сѣкашъ, че това слупено здание, изнемошѣло подъ товара на годинитѣ, безутѣшно плачеше.“ Надали има пасажии нѣйдѣ другагѣ въ нашата белетристика по грациозни по своята безискусственостъ, по величави по своята простота и по-музикални по своята неритмичностъ!

Творбитѣ на Елинъ-Пелинъ сж вдѣхани съ сурсвия, ала здравъ и простодушенъ хуморъ, който избива спокойно въ народнитѣ умотворби. Таланта на художника, базиранъ вредомъ съ този вѣренъ и самобитенъ хуморъ, влива една живнена топлота въ всичко, до което се коснатъ неговитѣ могъщи полети: въ образитѣ, които ни хвърля, въ обстановката, дѣто всичкиятъ неговъ свѣтъ, неговиятъ любимъ персонажъ се движи, плаче, пѣтува, копней и умира.

Комуто попадне прѣдъ очи „Пролѣтна измама“ той ще отнесе за винаги въ сърдцето си подмладѣлия егуменъ Отецъ Игнатий и тихо-мълкомъ ще подсмѣй устни прѣдъ неговитѣ сладки и пакостни илюзии. —

Когато пѣкъ зачетете простодушния диалогъ, „На оня свѣтъ“, прѣдъ васъ ще застане цѣлъ-цѣленичекъ Дѣдо Матейко отъ Подуени и Свети Петъръ и хвъркатитѣ ангелчета, съ които хорати.

Ангелтъ, несповолно, понася смутениятъ дѣдо Матейко къмъ райскитѣ врата, зидани отъ злато и безцѣнъ камъкъ. Прѣдъ тѣхъ стои, съ строги черти на лице, св. Петъръ съ срѣбъренъ ключъ въ рацѣ и съ голѣмъ тефтеръ подъ мишница.

— Отъ кое си село обрѣша се той къмъ дѣдо Матейко.

Дѣдо Матейко жка, жка па зина та отвори уста:

— Ете, отъ Подуени съмъ. . .

— Отъ По. . .

— Отъ Подуени! извика високо дѣдо Матейко, мислейки че св. Петъръ не чуе.

— По, по. . . взе да прилиства тефтера св. Петъръ. — Подуени. . . .

Добрѣ. . . Праведенъ.

— Не може да бжде! Имашъ грѣшка св. Петре! . .